

SXEDIO.847

12.8.1964: ΚΛΗΡΙΔΗΣ- ΠΑΠΑΙΩΑΝΝΟΥ ΕΠΙΚΡΙΝΟΥΝ ΣΤΗ ΒΟΥΛΗ ΕΝΤΟΝΑ ΤΟΥΣ ΑΓΓΛΟ-ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΥΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΤΑΣΗ ΤΟΥΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΒΟΛΗ, ΕΝΩ Ο ΣΠΥΡΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ ΑΠΑΝΤΩΝΤΑΣ ΣΕ ΔΙΑΒΗΜΑ ΤΩΝ ΒΡΕΤΤΑΝΩΝ ΚΑΤΑΓΓΕΙΛΕ ΟΤΙ ΟΙ ΒΟΜΒΑΡΙΔΣΜΟΙ ΕΓΙΝΑΝ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΟΧΗ ΚΑΙ ΤΗΣ ΒΡΕΤΤΑΝΙΑΣ

Δεν ήταν μόνο ο Μακάριος που ζητούσε στροφή στη Ρωσία και αξιολοσε στρατιωτική βοήθεια, αλλά όλος ο λαός και η κυπριακή ηγεσία.

Στις **10** Αυγούστου οι βουλευτές της Πάφου (Ιωαννίδης, Νικολαΐδης και Σιβιτανίδης) όλοι άνθρωποι της δεξιάς σε μήνυμά τους στον Πρόεδρο Μακάριο ανέφεραν:

"Ζητήσατε από Κυβερνήσεις συμπαθούσας τον αγώνα μας άμεσον και αποτελεσματική βοήθειαν".

Στις **12** Αυγούστου η Επιτροπή Κυπριακού Αγώνα οργάνωσε μαζική εκδήλωση στη Λευκωσία για καταδίκη της αμερικανικής στάσης. Οι διαδηλωτές πέρασαν από την αμερικανική πρεσβεία με συνθήματα "Χασάπηδες των νέγρων πηγαίνετε στα σπιτια σας" και "οι βόμβες ναπάλμ θα σας γίνουν εφιάλτες", ενώ σε ψήφισμα που ενέκριναν τονιζόταν ότι "διά της εγκληματικής ταύτης ανοχής (των τουρκικών βομβαρδισμών) οι αγγλοαμερικανοί απέδειξαν ότι είναι ανάξιοι να ηγούνται του ελευθέρου κόσμου"

Την ίδια μέρα συνήλθε η Βουλή των Αντιπροσώπων για να ακούσει έκθεση των διαδραματισθέντων στην Τηλλυρία και τα όσα ακούστηκαν εναντίον της στάσης των αγγλοαμερικανών ήταν πραγματικά καταπέλτης. Ιδιαίτερα έντονος και αποκαλυπτικός ήταν ο Πρόεδρος της Βουλής Γλαύκος Κληρίδης, ο οποίος τόνισε ότι οι Άγγλοι και οι αμερικανοί έπρεπε να εντρέπονται για τη στάση τους εναντίον της τουρκικής εισβολής γιατί την είχαν ενθαρρύνει.

Είπε ο Γλαύκος Κληρίδης:

"Προτού αναφερθώ εις το θέμα των τουρκικών αεροπορικών επιδρομών εναντίον του αμάχου κυπριακού πληθυσμού θα ήθελα να μου επιτραπή εν ολίγους να συνοψίσω την πολιτικήν εξέλιξιν του Κυπριακού ζητήματος. Διότι εάν αι βάρβαροι τουρκικαί επιδρομαί είναι σήμερον ένα γεγονός, εάν η Τουρκία ευθύνεται διά την βάρβαρον επιδρομήν κατά της Κύπρου, ασφαλώς δεν πρέπει να υπάρχει κανείς, ο οποίος να πιστεύω ότι η ευθύνη αυτή ανήκει μόνο στην Τουρκίαν. Υπάρχουν, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι και άλλα κράτη, τα οποία οφείλουν να δεχθούν τον κόλαφον της εντροπής και της αισχύνης διά το τουρκικόν έγκλημα. Τα κράτη αυτά είναι δύο: Πρώτον η Αμερική και δεύτερον η Μεγάλη Βρετανία. Ουδείς είναι δυνατόν να πιστεύση ότι η Τουρκία θα ετολμούσε να διενεργήση στρατιωτικήν επίθεσιν δι' αεροπλάνων του ΝΑΤΟ, εάν δεν είχε την συγκατάθεσιν των δύο τούτων χωρών".

Εξ αλλου ο κοινοβουλευτικός επρόσωπος του Πατριωτικού Μετώπου Τίτος Φάνος τόνισε:

"Αλλά εις τον δίκαιον αγώνα της η Κύπρος εζήτησε και ευγνωμόνως θα αποδεχθή στρατιωτικήν ή άλλην βοήθειαν και από οϊανδήπορτε ξένην χωσαν. Η Κυπριακή Κυβέρνησις ορθώς πράξασα απηυθύνθη προς όλας τας χώρας ζητούσα τοιαύτην βοήθειαν.

Ελπίζω ότι θα την έχωμεν. Αλλά και εάν δεν την έχωμεν όπως με τόσην παρρησίαν διεκήρυξεν εις χθεσινόν εμπνευσμένον διάγγελμά του προς τον λαόν ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος, δεν προκειται να υποκύψωμεν ούτε να καμφθώμεν. Θα συνεχίσωμεν τον αγώνα εναντίον και των Τούρκων και των άλλων, οι οποίοι κρύπτονται διαφανώς όπισθεν αυτών, των ούτω καλουμένων ηγετίδων χωρών του ΝΑΤΟ, των οποίων η συνενοχή εις την αθλίαν αυτήν υπόθεσιν είναι τόσον εμφανής και έκδηλος, ώστε ούτε και αυτά τα νήπια να μη δύναται να εξαπατηθώσι. Αρκεί κανείς κύριοι συνάδελφοι, να ακούση μόνον τον αντιπρόσωπον των Ηνωμενων Πολιτειών της Αμερικής κ. Στήβενσον να ομιλή εις το Συμβούλιον Ασφαλείας διά να έχη την

πλήρη απόδειξιν της συνενοχής ταύτης".

Λαύρος εναντίον των αμερικανών ήταν και ο Γενικός Γραμματέας του ΑΚΕΛ Εζεκίας Παπαϊωάννου:

"Το φρικτό αποτρόπαιο έγκλημα, που διαπράχθηκε από τους κτηνανθρώπους της Αγκυρας με την πλήρη συγκατάθεση και βοήθεια των αμερικανο-άγγλων ιμπεριαλιστών, εξήγειρε την οργή και την αγανάκτηση, όχι μόνον του σκληρού δοκιμαζομένου Κυπριακού λαού, αλλά και όλης της πολιτισμένης φιλειρηνικής ανθρωπότητας.

Χρησιμοποιώντας αεροπλάνα και οπλισμό του επιδρομικού ιμπεριαλιστικού ΝΑΤΟ κι ακολουθώντας το απάνθρωπο παράδειγμα των γκάγκστερς του Τέξας στο Βιετνάμ οι θρασύδειλοι νεοσουλτάνοι επιδρομείς δολοφόνησαν και τραυμάτισαν εκατοντάδες κατοίκους της περιοχής Τηλλυρίας μεταξύ των οποίων και πολλά γυναικόπαιδα και μετέβαλαν σε ερείπια ολόκληρα χωριά.

Παχύαμμος, Πωμός και άλλα χωριά θα παραμείνουν στην αιωνιότητα δείγματα της βαρβαρότητας και της θηρειωδίας των γιουρούκκηδων στην Αγκυρα και των αφεντικών τους ιμπεριαλιστών του ΝΑΤΟ.

Οι βάρβαρες αεροπορικές επιδρομές έχουν χαληβδώσει ακόμα πιο πολύ την αποφασιστικότητα του λαού και Κυβέρνησης στην πάλη για τη λευτεριά. Οχι. Ας το καταλάβουν οι αγγλοαμερικανοί ιμπεριαλιστές και τα όργανά τους στην Αγκυρα ότι για τον κυπριακό λαό και την Κυπριακή Κυβέρνηση δεν υπάρχει υποχώρηση. Δεν υπάρχει συμβιβασμος. Υπάρχει μόνον συνεχής και ανένδοτος αγώνας μέχρι της νίκης. Μέχρι της οριστικής κατάλυσης όλων των δεσμών και της ενάσκησης του αναφαίρετου δικαιώματος της αυτοδιάθεσης.

Τίποτα δεν μπορεί να εξαναγκάσει το λαό μας να δεχτεί νέα ιμπεραλιστικά δεσμά. Ούτε τα παρασκήνια της Γενεύης με τον ιμπεριαλιστή συνωμότη αυτόκλητο μεσολαβητή Ατσησον, ούτε οι βάρβαροι νεοσουλτάνοι τουρκικοί βομβαρδισμοί, ούτε ο 6ος αμερικανικός στόλος που σαν πειρατής

διασχίζει τα νερά της Μεσογείου, ούτε το επιδρομικό συγκρότημα που λέγεται ΝΑΤΟ, ούτε οι ιμπεριαλιστικές διασπαστικές ενέργειες.

Για τον κυπριακό λαό, το ΝΑΤΟ είναι συνώνυμο με τις σφαγές και την ερήμωση στην περιοχή Τηλλυρίας. Το ΝΑΤΟ είναι ο σφαγιαστής του λαού μας. Δεν έχει λοιπόν καμιά θέση στον τόπο μας, όπως δεν έχουν θέση οι βρετανικές πολεμικές βάσεις που αποτελούν τα άντρα εξοπλισμού της εγκληματικής στασιαστικής δραστηριότητας κι οι αμερικάνικοι κατασκοπευτικοί σταθμοί.

Αυτοί είναι οι άσπονδοι εχθροί μας. Αυτοί μας πλήττουν με τα βάρβαρα μέσα που έχουν στη διάθεση τους, αυτοί είναι υπεύθυνοι για το εγκληματικό όργιο σε βάρος του άμαχου κυπριακού ελληνισμού.

Πολύ σωστά η Κυπριακή Κυβέρνηση αποτάθηκε προς όλες τις φίλες χώρες και ζήτησε στρατιωτική βοήθεια. Είμαστε βέβαιοι πως αυτή η βοήθεια που από καιρό άλλωστε είχε προσφερθεί, θα παρασχεθεί και ότι θα αξιοποιηθεί στο έπακρο για να καταστεί η Κύπρος ένα πραγματικό απόρθητο φρούριο, έτοιμο να συντρίψει τους οποιουσδήποτε επιδρομείς. Δεν πρέπει να εφησυχάσουμε με το τελευταίο ψήφισμα του Συμβουλίου Ασφαλείας. Πρέπει να προετοιμαστούμε εντατικά για να αντιμετωπίσουμε όλες τις ραδιουργίες, όλες τις συνωμοσίες, όλες τις επιδρομικές ενέργειες της Αγκυρας και των αφεντικών της αμερικανοάγγλων ιμπεριαλιστών.

Μετά τη συζήτηση η Βουλή ενέκρινε ψήφισμα με το οποίο αφού καταδίκασε τους βομβαρδισμούς και τόνιζε ότι "επικροτεί πλήρως την ομόφωνον απόφασιν της Κυβερνήσεως όπως ζητήση στρατιωτικήν βοήθειαν εξ οιασδήποτε φίλης χώρας".

Επίσης διαδήλωνε "την στερράν και αμετάκλητον απόφασιν του Κυπριακού λαού, όπως ηνωμένος απτόητος και με συμπαραστάτην ολόκληρον το ελληνικόν Έθνος, συνεχίση μέχρι της τελικής νίκης τον δίκαιον και ιερόν αγώνα του προς περιφρούρησιν της ακεραιότητος της πατρίδος του

εναντίον των τούρκων επιδρομέων και των οϊωνδήποτε συνενόχων των και προς ενάσκησιν του αναφαιρέτου δικαιώματος του να αποφασίση ο ίδιος ελευθέρως και αδεσμεύτως διά το μέλλον του".

Οι βρετανοί όμως δεν δέχθηκαν τις κατηγορίες για συνενοχή και στις 15 Αυγούστου ο βρετανός Υπατος αρμοστής Αντιστράτηγος Αλεκ Μπίσιοπ υπέβαλε έντονη διαμαρτυρία στο Υπουργείο Εξωτερικών για τα όσα είχε αναφέρει ιδιαίτερα ο Πρόεδρος της Βουλής στην ομιλία του.

Ανέφερε ο Αλεκ Μπίσιοπ στη διαμαρτυρία του (πρακτικά Βουλής Αντιπροσώπων 20ης Αυγούστου 1964):

" Αγαπητέ Υπουργέ,

Η Βρετανική Κυβέρνησις έλαβεν υπό σημείωση τόσο την υπό του κ. Κληρίδη γενομένην εις την Βουλή των Αντιπροσώπων κατά την 134ην Αυγούστου δήλωσιν, ότι η Βρετανία και η Αμερική θέον να αποδεχθούν την ευθύνην διά τας τελευταίας τουρκικάς αεροπορικές επιδρομάς εναντίον τμήματος της Κύπρου, όσον και το τελευταίο μέρος του εγκριθέντος ψηφίσματος διά του οποίου σαφώς επιδιώκεται ο υπαινιγμός ότι η Μεγάλη βρετανία ήτο συνένοχος της τουρκικής Κυβερνήσεως εις την ως άνω επιδρομήν.

Ενετάλην όπως διαμαρτυρηθώ εντονώτατα διά τους ισχυρισμούς αυτούς, οι οποίοι είναι εντελώς αναληθείς. Η βρετανική Κυβέρνησις ουδεμίαν συμφωνίαν είχε μετά της τουρκικής Κυβερνήσεως εν σχέσει με την επιδρομήν, όταν δε αύτη ήρχισε, η Κυβέρνησις μου έπραξε, ομού μετ' άλλων Κυβερνήσεων, παν ό,τι ηδύνατο ίνα πείση την τουρκικήν Κυβέρνησιν όπως ανακαλέση τα αεροπλάνα της.

Ελικρινώς Υμέτερος

Αλεκ Μπίσιοπ

Τα γεγονότα όμως βοούσαν. Και κανένας δεν πίστευε αυτά που ισχυριζόταν ο Μπίσιοπ. Από την άλλη η Βουλή ήθελε περισσότερα. Και ήθελε να μάθει ποια ήταν η αντίδραση της Κυπριακής Κυβερνήσεως σε μια τέτοια διαμαρτυρία.

Ετσι κλήθηκε ο Υπουργός Εξωτερικών Σπύρος

Κυπριανού να ενημερώσει σχετικά το Σώμα, πράγμα που έγινε στην επομένη συνεδρία της 3ης Σεπτεμβρίου. Ο Σπύρος Κυπριανού συμφωνούσε απόλυτα με τη στάση της Βουλής.

Ανέφερε ο Υπουργός Εξωτερικών στην απάντηση του (πρακτικά Βουλής **3.9.1964**):

"Επιθυμώ να πληροφορήσω την Βουλή των αντιπροσώπων ότι το Υπουργείον Εξωτερικών, εις απάντησιν του εις το εν λόγω διάβημα του Υπατου Αρμοστού του Ηνωμένου Βασιλείου, υπεγράμμισεν ότι ως προκύπτει σαφώς εκ των γεγονότων αι βάρβαροι τουρκικαί επιδρομαί κατα του αμάχου ελληνικού πληθυσμού της Κύπρου εγένοντο τη ανοχή ωρισμένων χωρών, μεταξύ των οποίων η Μεγάλη Βρετανία".